

één dier colleges, is een voorstander van partnership en schrijft het gaandeweg verdwijnen dezer wijze van praktijk-uitoefening toe aan vermindering van het onderling vertrouwen). Zoodoende bestaat onder de Engelsche artsen niet alleen verschil in wetenschappelijke bevoegdheid, wat weder verschil in maatschappelijke positie medebrengt — daar voor belangrijke betrekkingen doorgaans slechts de bezitters der aanzienlijkste diploma's in aanmerking komen — maar tevens verschil in zedelijke verplichtingen.

Ten tweede ziet men, dat deze lichamen de door hen verleende bevoegdheid kunnen intrekken bij overtreding van de door hen vastgestelde regelen. Dat is nog wel zoo kras als de zoo gevreesde „bindende”, en aan het behoud van het lidmaatschap „gebonden” besluiten. De Fellow wordt hier aan zijn belang gebonden; een zeer stevige band. Is een besluit aan het lidmaatschap eener vereeniging gebonden, dan moeten ook aan dat lidmaatschap belangen van beteekenis gebonden zijn. De geneeskundige vereenigingen behooren daarom aan haar leden voordeelen te bieden in den vorm van verzekeringen en dergelijke zaken. Dan zal niemand het behoud van zijn lidmaatschap lichtvaardig op het spel zetten.

PINKHOF.

C O R R E S P O N D E N T I E

XIVde INTERNATIONAAL GENEESKUNDIG CONGRES TE MADRID

23—30 April 1903.

De ondergeteekende heeft de eer te berichten, dat degenen, die lid wenschen te worden van bovengenoemd congres, de som van f 11.— aan het Nationaal Comité voor Nederland hebben te zenden (en niet zooals vroeger ten onrechte vermeld is f 15.—).

Namens het Nationaal Comité:

P. MUNTENDAM, *Secretaris-Penningmeester.*
Alexander Boersstraat 29 Amsterdam.

INGEZONDEN.

REORGANISATIE DER MAATSCHAPPIJ.

(Amendement van „Frieslands Zuidwesthoek” op vraag A 1).

De afdeling „Frieslands Zuidwesthoek” stelde op vraag A 1 een amendement voor, waarvoor ondergeteekenden, naar aanleiding van wier rapport het amendement voorgesteld werd, de volgende toelichting noodig achten.

Sinds eenigen tijd wordt van verschillende zijden erop aangedrongen, dat onze Maatschappij zich hervorme, met het doel de positie harer leden te verbeteren, en bestaande of insluipende toestanden of verhoudingen, die schade aan medici berokkenen, te weren.

Zeer zeker is er reden voor die beweging. Tal van verschijnselen, willekeur van gemeentebesturen en ziekenfondsen vooral, wijzen op het dreigend gevaar, dat artsen zullen worden geëxploiteerd evenals gewone arbeiders. Ook bestaan of ontwikkelen zich in de laatste jaren toestanden, die met de waardigheid van den medischen stand niet overeen te brengen zijn. Speciaal in het gebied onzer afdeeling valt te wijzen, op het misbruik van aanbesteding (bij inschrijving) van armenpraktijken, welke dan aan den laagsten inschrijver gegund worden.

Meestal zijn deze onrustbarende verschijnselen toegeschreven aan de veranderde sociale toestanden. Gedeeltelijk ligt hierin zeker een oorzaak; echter meenen wij, dat eveneens een oorzaak moet gezocht worden in het feit, dat verschillende medici niet begrijpen of meenen niet te mogen begrijpen, wat zij aan hun eigen waardigheid en die van den medischen stand verschuldigd zijn.

De medicus is en behoort niet te zijn een gewone arbeider, zijn verhouding tegenover zijn patiënten is een andere, als die van een gewone loontrekkende tegenover een loongever. Van den medicus worden, behalve zijn lichamelijke en geestelijke werkkraft, hooge moreele hoedanigheden geëischt, zooals toewijding, medelijden, geduld, tact, fijn gevoel enz. Zeker bestaat de financiële verhouding tusschen patiënt en geneesheer, doch de patiënt erkent meestal bewust of onbewust, dat alle diensten van zijn geneesheer niet met geld te betalen zijn, en daarom blijft hij, in weerwil van de geëischte geldelijke vergoeding, dankbaar voor de verleende hulp.

Zonder nog trotsch of overheerschend te willen worden, behoort de medicus zich van deze positie bewust te zijn. Hij behoort zijn moreel overwicht te kennen en te handhaven, want van het bestaan van dit overwicht hangt voor een niet gering deel het succes van zijn arbeid af. Dit overwicht is noodig voor het dikwerf doen opvolgen en slagen der gegeven adviezen. Hij behoort daarbij te gevoelen, dat de verhouding van medicus tot patiënt een hoofdfactor is voor het aanzien van den geneeskundigen stand in de maatschappij. De geneeskundige stand was en dient te blijven een stand, die in hoog aanzien, hooge vereering bij de buitenwereld is.

De geneesheer, die zich door bovenstaande overwegingen laat leiden, zal niet alleen verlangen, dat zijn diensten op prijs worden gesteld, maar hij zal ook begrijpen, dat hij alle daden moet nalaten, die met zijn waardigheid strijden, ook al moet zulks geschieden ten koste van financiële opoffering, want het verrichten van zulk een daad brengt tevens schade toe aan het prestige van andere medici.

Na deze inleiding zal het begrijpelijk zijn, dat vraag A door ons met een volmondig ja beantwoord wordt. Zeker kan en mag de Nederlandsche medicus van het eenige lichaam, dat hem vertegenwoordigt, verwachten, dat hij zooveel mogelijk gesteund wordt in den strijd tegen misbruiken, die nadeel toebrengen aan den geneeskundigen stand, en dat door onze Maatschappij stelselmatig tegen deze misbruiken opgetreden wordt.

Moet zulks echter geschieden, door van de Maatschappij een vakvereeniging te maken? (vraag A 1).

Op deze vraag laten wij een even beslist *neen* hooren want, afgezien van

een grooten tegenzin, dien vele medici zouden hebben tegen bindende besluiten enz. en afgezien van het feit, dat het sterkste wapen der vakvereenigingen, nl. de werkstakingen, voor ons totaal onbruikbaar is, zou toch het middel erger dan de kwaal blijken. De oorzaak van de kwaal, althans van het voortwoekeren der kwaal, ligt immers voor een groot deel zeker in de houding van die medici, die zich tegenover de buitenwereld gedragen als gewone arbeiders, omdat zij zich tenslotte uitsluitend laten beheerschen door de loonquaestie. Door een vakvereeniging te vormen, zouden wij eenzelfde misstap doen; bindende besluiten, weerstandskas, werkstakingen enz. zouden ons voor de buitenwereld verlagen, want deze kreeg den indruk van een vereeniging, die uitsluitend financieel belang beoogde.

Wij zijn het geheel met Prof. STRAUB eens, dat met onze tegenwoordige statuten reeds veel te bereiken ware. Art. 1 spreekt toch duidelijk van bevordering der geneeskunst in *haren ruimsten omvang* en art. 2 van bevorderen van overleg tusschen de beoefenaren der geneeskunst in Nederland en koloniën *omtrent de belangen van hun stand*.

Ons amendement beoogt een wijziging, die beantwoordt aan den geest dezer artikels, nl. het opleggen van de verplichting aan ieder lid, om in zijn daden rekening te houden met de waardigheid van den geneeskundigen stand en deze daden na te laten, zoo de Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst ze veroordeelt. Omgekeerd, dat onze Maatschappij, waar noodig, de handschoen voor haar leden opneemt.

Twee vragen dienen bij ons voorstel onder het oog gezien worden:

1°. Zal deze wijziging door de Nederlandsche medici gaarne aanvaard worden of zou zij de oorzaak kunnen worden van het zich onttrekken van vele leden aan het verband der Maatschappij? en 2°. Is een wijziging wel praktisch uitvoerbaar?

1°. Wij gelooven zeer zeker, dat het meerendeel der medici tegen zulk een wijziging geen bezwaar zal hebben; bijna allen handelen toch in deze richting en zij, die financieel afhankelijk zijn van hun praktijk, zullen krachtiger voor hun billijke eischen kunnen opkomen, als zij weten, dat zij op moreelen steun van de Maatschappij en haar leden kunnen rekenen. De bezwaren tegen de door ons voorgeslagen regeling zouden tweëerlei kunnen zijn en wel:

a. dat het een soort bindend besluit is. Wij erkennen gaarne, dat het aangener zou zijn, zoo het nemen van zulk een besluit onnoodig was, nl. als ieder reeds stilzwijgend naar den geest ervan handelde. Ernstig kan echter thans, waar wijziging der Maatschappij noodig schijnt, het bezwaar tegen *dit* bindend besluit niet zijn. Wat gevraagd wordt, is feitelijk niets meer, dan wat iedere vereeniging of gemeenschap van haar leden verwacht;

b. er zou kunnen aangevoerd worden, dat de strijd om het bestaan het voor, speciaal voor beginnende en financieel zwakke, medici, moeielijk zou maken steeds volgens de als gevolg van zulk een besluit ontstane regels te handelen. Dit bezwaar is natuurlijk niet weg te nemen; hetzelfde zou echter bestaan bij een eventueel sturen in de richting eener vakvereeniging (zoolang geen middel bestond, om van *alle medici* onderwerping aan het besluit der vakvereeniging te eischen). Bovendien zal het weren van onwaardige

handelingen de strijd om het bestaan eer gemakkelijker dan moeilijker en zeer zeker eerlijker maken.

Bij dit alles zal de uitvoering zoodanig moeten geregeld zijn, dat waarborg bestaat voor een onbekrompen, rechtvaardige richting; *de wijze van uitvoering diene er voor te waken, dat de maatregel niet ontaardt in strijd voor uitsluitend persoonlijke belangen*, evenmin tusschen medici onderling, als tusschen deze en de buitenwereld.

2°. Ook de tweede vraag: „is de door ons voorgestelde regeling praktisch uitvoerbaar” meenen wij bevestigend te kunnen beantwoorden. De uitvoering zou bijvoorbeeld kunnen blijven in den geest van de in het rapport van het Hoofdbestuur aangegevene. Verschillende kleinere afdeelingen zouden te zamen een gewestelijke vergadering kunnen vormen, welke zich voornamelijk zou kunnen bezighouden met de maatschappelijke belangen. Het bestuur der gewestelijke vergadering (of een analoge commissie uit de grootere afdeelingen) vorme een permanent werkzame commissie, wier taak het zij, zooveel mogelijk door haar opgemerkte of ten harer kennisse gebrachte, onzuivere verhoudingen door confereeren met de betrokken besturen, medici enz. in het reine te brengen. Gelukte deze minnelijke schikking niet, dan zou de gewestelijke vergadering kunnen oordeelen; evenzoo in die gevallen, waar het gewestelijk bestuur ingrijpen onnoodig vond en door een lid of afdeeling (of Hoofdbestuur) daarmede geen genoegen genomen werd.

Van de besluiten der gewestelijke vergadering zou nog beroep kunnen gegeven worden bij Raad van beroep, of Hoofdbestuur. In dringende spoedeisende gevallen zou het gewestelijk bestuur onder zekere restricties recht moeten hebben, noodige maatregelen te nemen en van de leden te eischen in bepaalden geest te handelen. Stel bijv. er heeft benoeming van een geneesheer eener armvoogdij of van een ziekenfonds plaats, onder condities die strijdig zijn met de eer of het belang van onzen stand. Dan zou het gewestelijk bestuur het recht moeten toekomen, van een benoemden arts te eischen, dat hij de benoeming niet aanvaardt. Zoo nog geen benoeming had plaats gehad, kon door bericht aan de betrokken personen en besturen adverteeren enz., zooveel mogelijk voorkomen worden.

Aan het besluit van den Raad van beroep zal ieder lid zich moeten onderwerpen. Is hij bijv. reeds geneesheer van een ziekenfonds en de condities zijn afkeurenswaard verklaard, dan zal hij zich zoospoedig mogelijk moeten los maken van deze verbintenis.

Dat de Raad van beroep (uit of buiten het Hoofdbestuur gevormd) tevens een centrale raad van advies zij, schijnt ons zeer wenschelijk toe.

Bij een hooge opvatting hunner taak door de genoemde colleges zou het wel zelden voorkomen, dat de medicus zich niet onderwierp aan het oordcel der bevoegde commissie. Gebeurde dit, dan zou schorsing en zoo noodig ontzetting uit het lidmaatschap *met publicatie der desbetreffende besluiten* de straf moeten vormen. Dat wij deze hier in ruwe trekken gegeven basis van een regeling gaarne voor een betere geven, behoeft wel geen betoog.

Zi hier een extract uit een deel van het door onze afdeelvingsvergadering aangenomen rapport. Wij verschillen o. i. van de voorstanders eener „vakvereniging” doordien wij de Maatschappij slechts willen laten optreden voor

algemeene belangen van den Nederlandschen medischen stand, echter niet voor belangen, die meer van persoonlijken aard zijn. Wij achten de verdediging dezer belangen genoegzaam gewaarborgd door de verhouding van den medicus, die zich wetenschappelijk en moreel sterk gevoelt, tegenover den patiënt, aan wien hij al zijn diensten verleent.

Het bleek ons uit de beschrijvingsbrief voor de a. s. algemeene vergadering, dat het meerendeel der afdeelingen, evenals wij, niet wenschen, dat de Maatschappij als geheel de beginselen eener vakvereeniging aanvaarde. Een groot deel der afdeelingen echter meende, dat de afdeelingen vrij moesten gelaten worden in de richting van zoodanige organisatie zich te bewegen. Wij wenschen hierbij er op te wijzen, dat naar onze meening de uitvoering van de bindende besluiten van enkele afdeelingen op groote moeielijkheden zal stuiten. Een lid, dat zich niet onderwierp, zou toch zich kunnen aansluiten bij een andere afdeeling; ook zouden binnen de eene afdeeling zich medici kunnen vestigen, die elders reeds lid waren en nu ook blijven. Zou men zulke toestanden willen voorkomen door samenwerking der geheele Maatschappij voor geneeskunst, dan kwam men er weer toe, van de Maatschappij in haar geheel een soort vakvereeniging te maken.

Binnen den kring onzer Maatschappij zooveel afzonderlijke mogelijkheden te doen geboren worden, lijkt ons onpraktisch en onvoorzichtig toe. Wil men per se beproeven, hoever men met een vakvereeniging komen kan, dan is het beter zulks voorloopig buiten onze Maatschappij te houden. Wij meenen echter beslist, dat de door onze afdeeling voorgestelde wijziging, die eerder een wijziging in den maatschappelijken werkring dan in het maatschappelijk doel zou moeten heeten, voor uitvoering vatbaar is en in de toekomst zou blijken een voldoende prophylactisch en therapeutisch vermogen te bezitten.

Sneek,
5 November 1902.

T. F. RISSELADA.
L. HERTZBERGER.

Geachte Redacteur!

In het voorlaatste nummer drukte U den wensch uit, dat de Indische geneesheeren de noodige gegevens wilden verzamelen, om zoo noodig het strenge bewijs voor de beteekenis der vaccinatie te leveren.

Ik had gedacht dat deze wensch algemeen instemming zou vinden. Prof. SALTET evenwel loopt daarmee niet hoog; ik zou het jammer vinden, wanneer door zijn autoriteit eenigszins een domper werd gezet op dit wetenschappelijk onderzoek.

Prof. SALTET gelooft, zooals wij bijna allen, aan een *relatieve* beschutting der vaccinatie. KORÖSI berekende op grond van zijn statistische methode den *graad* dezer relatieve beschutting voor een deel van Hongarije en voor enkele jaren. Dit is de eenige berekening van dien aard in de literatuur bekend en hij besluit dan ook zijn werk met te zeggen, dat hij weinig tijd meer heeft en „es wäre wohl wünschenswerth wenn diese — doch so leicht ins Werk zu setzenden — Beobachtungen auch an anderen Orten aufgenommen würden“. Prof. SALTET is dus blijkbaar plus royaliste que . . . KORÖSI